

Bank, verzekeringen, beurs

INHOUD

VOORWOORD	1
INLEIDING	2
DEEL I: BANK	3
HOOFDSTUK 1: HET BELGISCH FINANCIEWEEZEN	5
1.1. FINANCIËLE SECTOR IN BREDE ZIN	6
1.1.1. KREDIETINSTELLINGEN	6
1.1.2. PARTICIPATIEMAATSCHAPPIJEN	7
1.1.2.1. INVESTERINGSBANKEN/-FONDSEN	7
1.1.2.2. HOLDINGS	9
1.1.3. BELEGGINGSONDERNEMINGEN	10
1.1.4. INSTITUTIONELE BELEGGER	11
1.1.5. INSTELLINGEN VOOR ELEKTRONISCH GELD	12
1.1.6. BETALINGSINSTELLINGEN	12
1.2. MONETAIRE OVERHEID	12
1.2.1. FEDERALE OVERHEIDSDIENST FINANCIËN	13
1.2.2. EUROPESE CENTRALE BANK	13
1.2.3. NATIONALE BANK VAN BELGIË	14
1.2.3.1. ALGEMEEN	14
1.2.3.2. TAKEN	14
1.2.4. HOGE RAAD VAN FINANCIËN	17
1.3. CONTROLEORGANISMEN	17
1.3.1. ECB (ZIE FINANCIËEL TOEZICHT)	17
1.3.2. NBB	17
1.3.3. FSMA	17
1.3.4. FEDERALE OVERHEIDSDIENST ECONOMIE	17
1.3.4.1. ALGEMENE DIRECTIE CONTROLE EN BEMIDDELING	17
1.3.4.2. WET BETREFFENDE DE MARKTPRAKTIJKEN EN CONSUMENTENBESCHERMING	18
1.3.4.3. WET OP HET CONSUMENTENKREDIET	20
1.3.5. CENTRALE VOOR KREDIETEN AAN ONDERNEMINGEN	20
1.3.6. CENTRALE VOOR KREDIETEN AAN PARTICULIEREN	20
1.3.6.1. OMSCHRIJVING	20
1.3.6.2. VERPLICHTE RAADPLEGING	21
1.3.6.3. TOEGANG DATABANK	21
1.3.6.4. INZAGE- EN RECTIFICATIERECHT	21
1.3.6.5. BEWARINGSTERMIJN	21
1.3.6.6. SANCTIES BIJ NIET-NALEVING	22
1.3.7. CEL VOOR FINANCIËLE INFORMATIEVERSCHAFFING	22
1.3.7.1. ANTIWITWASWETGEVING	22
1.3.7.2. ANTIWITWASCEL	23
1.3.7.3. COMPLIANCE OFFICER	23
1.3.7.4. BANKGEHEIM OF DISCRETIEPLICHT	24

2.4.4.1.	MINIMUM EIGEN VERMOGEN	45
2.4.4.2.	RISICOSPREIDING	45
2.4.4.3.	WIJZIGINGEN IN DE KAPITAALSTRUCTUUR	45
2.4.4.4.	ONVERENIGBAARHEIDSREGELING	45
2.4.4.5.	FUSIES EN OVERDRACHTEN	46
2.4.4.6.	AANDELENBEZIT EN DEELNEMINGEN	46
2.4.4.7.	REGLEMENTAIRE COËFFICIËNTEN	47
2.4.4.8.	PERIODIEKE INFORMATIEVERSTREKKING EN BOEKHOUDREGELS	47
2.4.5.	UITZONDERINGSMAATREGELEN	47
2.4.6.	GRENSOVERSCHRIJDENDE BANKWERKZAAMHEDEN	48
2.4.6.1.	ALGEMEEN	48
2.4.6.2.	KI UIT ANDERE EU-LIDSTATEN	48
2.4.6.3.	KI NAAR BELGISCH RECHT	48
2.4.6.4.	KI UIT DERDE LANDEN	48
2.5.	WET VAN 2 AUGUSTUS 2002	49
2.6.	WET VAN 2 JULI 2010	49
2.6.1.	AANLEIDING	49
2.6.2.	INHOUD	49
2.7.	EUROPESE BANKENUNIE	50
2.7.1.	AANLEIDING	50
2.7.2.	EUROPEES BANKENTOEZICHT	51
2.7.2.1.	ECB: TOEZICHTHOUDER	51
2.7.2.2.	STRESSTESTS	51
2.7.2.3.	EUROPEAN BANKING AUTHORITY	52
2.7.3.	EUROPEES RESOLUTIEFONDS	52
2.7.4.	EUROPESE DEPOSITOGARANTIE	53
2.7.5.	BASEL III	53
2.8.	WET OP HET STATUUT VAN EN HET TOEZICHT OP KREDIETINSTELLINGEN OF BANKWET (25 APRIL 2014)	53
2.8.1.	SITUERING	53
2.8.2.	GOVERNANCE	53
2.8.3.	ANDERE MAATREGELEN	55
2.8.3.1.	BESCHERMING SPAARGELD	55
2.8.3.2.	BEPERKING PROPRIETARY TRADING	55
2.8.3.3.	BEPERKING BANKIERSBONUSSEN	55
2.8.3.4.	EIGEN VERMOGEN EN LIQUIDITEIT	56
2.8.3.5.	HERSTEL- EN AFWIKKELINGSPLANNEN	56
2.8.3.6.	VOEDSELSPECULATIE	56
2.9.	TOEZICHT FINANCIËLE SECTOR	56
2.9.1.	ECB	56
2.9.2.	NBB	56
2.9.2.1.	OMSCHRIJVING	56
2.9.2.2.	MACROPRUDENTIEEL TOEZICHT	57
2.9.2.3.	MICROPRUDENTIEEL: TOEZICHTSDOMEINEN	57
2.9.3.	FSMA	58
2.9.3.1.	OMSCHRIJVING	58
2.9.3.2.	TOEZICHT OP DE FINANCIËLE MARKTEN	58
2.9.3.3.	PRODUCTTOEZICHT	61
2.9.3.4.	NALEVING GEDRAGSREGELS (MIFID)	63
2.9.3.5.	FINANCIËLE DIENSTVERLENERS EN TUSSENPERSONEN	63

3.9.5.3. DE BELGISCHE KI EN HUN BUITENLANDS NET	97
3.9.6. CONCENTRATIE: OPKOMST EN ONDERGANG VAN BELGISCHE FINANCIËLE REUZEN	98
3.9.7. FINANCIËLE CRISIS EN BANKENTAKS	102
3.9.8. BANKIEREN VOOR DE NIEUWE GENERATIE	103
3.9.9. MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN	103
3.10. DISTRIBUTIE EN -KANALEN	104
3.10.1. BANKKANTOOR	104
3.10.2. TUSSENPERSONEN IN DE BANK- EN BELEGGINGSDIENSTEN	105
3.10.2.1. WETGEVING	105
3.10.2.2. BANKAGENT	106
3.10.2.3. BANKMAKELAAR	106
3.10.3. INTERNET	107
3.11. CIJFERGEGEVENS	107
3.11.1. STRUCTUUR	107
3.11.2. RESULTATEN VAN DE BANKEN	109
 <i>HOOFDSTUK 4: KREDIETINSTELLINGEN EN BETALINGEN</i>	 111
4.1. EVOLUTIE BETAALMIDDELEN	112
4.2. CHARTAAL GELD	113
4.2.1. OMSCHRIJVING	113
4.2.2. VOORDELEN	114
4.2.3. NADELEN	114
4.3. GIRAAL GELD	116
4.3.1. OMSCHRIJVING	116
4.3.2. ONTSTAAN EN EVOLUTIE	116
4.3.3. AANDEEL GELDHOEVEELHEID	117
4.4. ELECTRONIC MONEY	117
4.5. SINGLE EURO PAYMENTS AREA	117
4.5.1. OMSCHRIJVING	117
4.5.2. SEPA CREDIT TRANSFER OF EUROPESE OVERSCHRIJVING	117
4.5.3. IBAN	118
4.5.4. SEPA DIRECT DEBET OF EUROPESE DOMICILIERING	118
4.5.5. BETAALKAARTEN	118
4.5.6. ANDERE BETAALMIDDELEN	118
4.5.7. PAYMENT SERVICES DIRECTIVE	118
4.5.7.1. OMSCHRIJVING	118
4.5.7.2. DOELSTELLINGEN	119
4.5.7.3. PSD-GERELATEERDE WIJZIGINGEN	119
4.6. ZICHTREKENING	120
4.6.1. OMSCHRIJVING	120
4.6.2. ZICHTREKENING VERSUS BELEGGERSREKENING	120
4.6.3. REKENINGNUMMERS	121
4.6.3.1. NATIONAAL	121
4.6.3.2. EUROPEES	121
4.6.4. TITULARIS EN VOLMACHTDRAGER	122
4.6.5. OVERLIJDEN REKENINGHOUDER	122
4.6.6. RENTEVERGOEDING	122
4.6.7. VALUTERING	122
4.6.8. WERKING	123
4.6.8.1. VERMEERDEREN VAN HET TEGOED	123

4.15.1.4.	MAXIMALE GEBRUIKSLIMIETEN	140
4.15.2.	SELFBANKING	140
4.15.3.	PHONEBANKING	140
4.15.4.	ONLINEBANKIEREN	141
4.15.4.1.	ALGEMEEN	141
4.15.4.2.	VEILIGHEID	141
4.15.4.3.	GEBRUIK	142
4.15.5.	MOBIEL BANKIEREN	142
4.15.6.	ISABEL	144
4.16.	TARIFERING ZICHTREKENING	144
4.16.1.	ALGEMEEN	144
4.16.2.	BESTANDDELEN	145
4.16.2.1.	BEHEERSVERGOEDING	145
4.16.2.2.	KAARTEN	146
4.16.2.3.	FORFAIT DEBETVERRICHTINGEN	146
4.16.2.4.	STUKTARIFERING	146
4.16.2.5.	REKENINGUITTREKSELS	146
4.16.2.6.	BESTELLEN OVERSCHRIJVINGSFORMULIEREN/CHEQUES	147
4.16.2.7.	GEWEIGERDE BETALINGEN	147
4.16.3.	KOSTENBEPERKENDE TOOLS	147
4.16.3.1.	GOEDKOPE BANK KIEZEN	147
4.16.3.2.	BETALINGSGEWOONTEN AANPASSEN	147
4.16.3.3.	STATUS VAN GOEDE KLANT VERWERVEN	147
4.16.3.4.	ONLINEZICHTREKENING	147
4.16.3.5.	PAKKETREKENING	148
4.16.4.	UITZONDERINGEN	148
4.16.5.	BEKENDMAKING BANKTARIEVEN	149
4.16.5.1.	REKENINGUITTREKSEL	149
4.16.5.2.	AFFICHERING IN BANKKANTOREN	149
4.16.5.3.	TRANSPARANTIE	150
4.17.	INTERNATIONALE BETALINGSTECHNIEKEN	150
4.17.1.	INTERNATIONALE TRANSFER OF OVERSCHRIJVING	150
4.17.1.1.	SEPA-OVERSCHRIJVINGEN	151
4.17.1.2.	INTERNATIONALE BANKOVERSCHRIJVING	151
4.17.2.	CHEQUE	151
4.17.3.	WISSELBRIEF	152
4.17.4.	ORDERBRIEFJE OF PROMESSE	152
4.17.5.	HET DOCUMENTAIR INCASSO	152
4.17.6.	HET DOCUMENTAIR KREDIET	152
4.17.6.1.	TEGENSTRIJDIGE STANDPUNTEN EXPORTEUR/IMPORTEUR	152
4.17.6.2.	OMSCHRIJVING EN KENMERKEN	153
4.17.6.3.	WERKING	153
4.17.6.4.	KOSTPRIJS	154
HOOFDSTUK 5: KREDIETINSTELLINGEN EN FINANCIËLE DIENSTEN		155
5.1.	ALGEMEEN	156
5.1.1.	BUITENBALANSACTIVITEITEN	156
5.1.2.	OVERZICHT VAN DE 'ANDERE' VERRICHTINGEN	156
5.1.3.	BELANG VAN DE NIET-INTERESTINKOMSTEN	156

6.1.2.	INDELING	178
6.1.3.	WAARBORGEN	179
	6.1.3.1. EIGENDOMSVOORBEHOUD	179
	6.1.3.2. LOONBESLAG	180
	6.1.3.3. BORGSTELLING	180
6.1.4.	VERZEKERINGEN VERBONDEN AAN CONSUMENTENKREDIET	181
6.1.5.	WET OP HET CONSUMENTENKREDIET	182
	6.1.5.1. TOEPASSINGSGEBIED	182
	6.1.5.2. BESCHERMING VAN DE CONSUMENT	183
	6.1.5.3. PRECONTRACTUEEL	183
	6.1.5.4. SOLVABILITEITSONDERZOEK EN AANSPRAKELIJKHEID GELDSCHIETER	185
	6.1.5.5. MYSTERYSHOPPING	186
	6.1.5.6. MAXIMALE TERUGBETALINGSTERMIJN	186
	6.1.5.7. MAXIMAAL JAARLIJKS KOSTENPERCENTAGE	186
	6.1.5.8. VERVROEGDE TERUGBETALING	187
6.1.6.	KREDIETOPENING OF KREDIETLIJN	188
	6.1.6.1. OMSCHRIJVING	188
	6.1.6.2. SOORTEN	188
	6.1.6.3. WETTELIJKE BEPALINGEN	189
	6.1.6.4. TOEKENNINGSCRITERIA	189
6.1.7.	DE LENING OP AFBETALING	190
	6.1.7.1. OMSCHRIJVING	190
	6.1.7.2. SOORTEN	190
	6.1.7.3. RENTEVOET	190
	6.1.7.4. WETTELIJKE BEPALINGEN	190
6.1.8.	DE VERKOOP OP AFBETALING	191
	6.1.8.1. OMSCHRIJVING	191
	6.1.8.2. BEDING VAN EIGENDOMSVOORBEHOUD	191
	6.1.8.3. WETTELIJKE BEPALINGEN	192
6.1.9.	PERSONAL LEASE	192
6.2.	HET HYPOTHECAIR KREDIET	193
6.2.1.	OMSCHRIJVING	193
6.2.2.	BASISFORMULES	194
6.2.3.	BEDRAG	194
6.2.4.	HYPOTHEEK EN OVERIGE WAARBORGEN	195
	6.2.4.1. HYPOTHEEK	195
	6.2.4.2. WONINGVERZEKERING	196
	6.2.4.3. SCHULDSALDOVERZEKERING	196
	6.2.4.4. WERKLOOSHEIDSVERZEKERING	196
6.2.5.	BOEK VII WER INZAKE HYPOTHECAIRE KREDIETEN	196
	6.2.5.1. OMSCHRIJVING	196
	6.2.5.2. RENTEVOET: VAST OF VARIABEL	197
	6.2.5.3. INTERESTBEREKENING	197
	6.2.5.4. DOSSIER- EN SCHATTINGSKOSTEN	198
	6.2.5.5. BEDENKTIJD	198
	6.2.5.6. PROSPECTUS	198
6.2.6.	HYPOTHEEKWET VAN 13 MAART 1998	198
	6.2.6.1. OMSCHRIJVING	198
	6.2.6.2. VERBOD TIJDELIJKE KORTINGEN	198
	6.2.6.3. AFSCHAFFING RISTORNO'S	198

7.6.	INVESTERINGSKREDIET	212
7.6.1.	OMSCHRIJVING	212
7.6.2.	LOOPTIJD	213
7.6.3.	VOORWERP	213
7.6.4.	BEDRAG	213
7.6.5.	RENTEVOET	213
7.6.6.	AFLOSSING	213
7.6.7.	STEUNVERLENING	213
	7.6.7.1. FINANCIERINGSVOORWAARDEN	213
	7.6.7.2. RENTEVOETVERMINDERINGEN	213
	7.6.7.3. KAPITAALPREMIES	214
	7.6.7.4. WAARBORG	214
7.6.8.	VERVROEGDE TERUGBETALING	214
7.7.	ANDERE FINANCIERINGSVORMEN	214
7.7.1.	FACTORING	214
	7.7.1.1. OMSCHRIJVING	214
	7.7.1.2. FUNCTIES	214
	7.7.1.3. KOSTPRIJS	215
	7.7.1.4. VOORDELEN	215
	7.7.1.5. NADELEN	216
	7.7.1.6. AANBOD	216
7.7.2.	LEASING	217
	7.7.2.1. OMSCHRIJVING	217
	7.7.2.2. TARIEF EN TERUGBETALING	217
	7.7.2.3. LEASINGVORMEN	217
	7.7.2.4. VOORDELEN	218
	7.7.2.5. NADELEN	219
7.7.3.	FORFAITING	219
7.8	CROWDFUNDING	219
7.9	WINWINLENING	219
HOOFDSTUK 8: START TO INVEST		221
8.1.	FINANCIËLE BASISKENNIS	222
8.2.	LIQUIDE FINANCIËLE BUFFER: EEN MUST	222
8.3	KEN JEZELF: BELEGINGSPROFIEL	223
8.4.	HOU REKENING MET DIVERSE KENMERKEN	224
	8.4.1. DEBITEUR	224
	8.4.2. RENDEMENT	224
	8.4.3. FISCALITEIT	224
	8.4.4. RISICO	228
	8.4.5. LOOPTIJD	230
	8.4.6. LIQUIDITEIT	230
	8.4.7. MINIMUMINLAGE	231
	8.4.8. FREQUENTIE VAN INTERESTUITKERING	231
	8.4.9. KOSTEN	231
	8.4.10. UITGIFTEPRIJS	231
	8.4.11. SUCCESSIE EN ERFBELASTING	231
	8.4.12. OPVOLGING	231

9.2.5.	VOORDELEN	260
9.2.6.	NADELEN	261
9.3.	KASBON	261
9.3.1.	OMSCHRIJVING	261
9.3.2.	RENTEVOET	262
9.3.3.	VERVROEGDE TERUGBETALING	262
	9.3.3.1. INKOOP DOOR DE BANK ZELF	263
	9.3.3.2. VIA DE OPENBARE VEILING VAN EURONEXT BRUSSEL	263
9.3.4.	VOORDELEN	263
9.3.5.	NADELEN	263
9.3.6.	KASBON VERSUS TERMIJNREKENING	264
9.3.7.	SOORTEN	264
	9.3.7.1. GEWONE KASBON	264
	9.3.7.2. KAPITALISATIEBON	264
	9.3.7.3. FACULTATIEVE KAPITALISATIEBON	264
	9.3.7.4. KASBON MET PROGRESSIEVE RENTE	265
	9.3.7.5. BUDGETBON	265
9.3.8.	KASBONMARKT IN CIJFERS	265
9.3.9.	CONCURRENTEN KASBON	265
	9.3.9.1. TERMIJNREKENINGEN	265
	9.3.9.2. FONDSEN MET KAPITAALBESCHERMING	265
	9.3.9.3. VERZEKERINGSBONS	266
	9.3.9.4. STAATSBONS	267
	9.3.9.5. ACHTERGESTELDE CERTIFICATEN	267
9.3.10.	BELEGGERSPROFIEL	267
9.4.	VOLKSLENING	268
9.4.1.	ONTSTAAN EN DOELSTELLING	268
9.4.2.	KENMERKEN	268
9.4.3.	AANBOD	268
9.4.4.	IN CIJFERS	269
HOOFDSTUK 10: FONDS, TRACKER, TAK23		271
10.1.	OMSCHRIJVING	272
10.2.	SCHEMATISCHE VOORSTELLING	273
10.3.	BELANGRIJKE BEGRIPPEN	273
10.3.1.	GEMEENSCHAPPELIJKE BELEGGINGSFONDSSEN	273
10.3.2.	BELEGGINGSVENNOOTSCHAP MET VERANDERLIJK KAPITAAL	273
10.3.3.	BELEGGINGSVENNOOTSCHAP MET VAST KAPITAAL	274
10.3.4.	GEREGLEMENTEERDE VASTGOEDVENNOOTSCHAP (GVV)	274
10.3.5.	CERTIFICAAT OF AANDEEL	274
10.3.6.	NETTO-INVENTARISWAARDE	274
10.3.7.	OPEN-END FONDS	275
10.3.8.	CLOSED-END FONDSSEN	275
10.3.9.	UITGIFTEPRIJS	275
10.3.10.	DISTRIBUTIE- OF KAPITALISATIEFONDSSEN	275
10.3.11.	RETURN	276
10.3.12.	PROSPECTUS	276
10.3.13.	BEHEERSMAATSCHAPPIJ	276
10.3.14.	DEPOTHOUDER	276
10.3.15.	ERKENDE FINANCIËLE INSTELLING	276

10.9.5. LIQUIDE BELEGGING	293
10.9.6. RUIM AANBOD	294
10.9.7. OPVOLGBAARHEID	294
10.9.8. TOEGANG TOT GESLOTEN MARKTEN	294
10.9.9. SNELLER REAGEREN	294
10.9.10. TRANSPARANTIE	294
10.9.11. CONTROLE	294
10.10. NADELEN	295
10.10.1. KOSTEN	295
10.10.1.1. INSTAPKOSTEN	295
10.10.1.2. UITSTAPKOSTEN	295
10.10.1.3. LOPENDE KOSTEN	295
10.10.1.4. PRESTATIEKOSTEN	295
10.10.1.5. BEWAARLOON	296
10.10.2. RESULTAAT ONDER MARKTGEMIDDELDE	296
10.10.3. RISICO	296
10.10.4. GEEN INSPRAAK	296
10.10.5. GERINGE KENNIS PORTEFEUILLE	297
10.10.6. OPVOLGING	297
10.10.7. OVERAANBOD	297
10.11. AANBOD IN BELGIË	297
10.11.1. MARKTAANDELEN	297
10.11.2. DISTRIBUTIEKANALEN	297
10.11.3. OPEN ARCHITECTUUR	297
10.12. BELEGGERSPROFIEL	298
10.13. SPECIALE VORMEN COLLECTIEVE BELEGGING	298
10.13.1. PENSIOENSPAARFONDSEN	298
10.13.1.1. PENSIOENSPAREN	298
10.13.1.2. BELASTINGBESPARING	299
10.13.1.3. VOORWAARDEN VOOR FISCALE AFTREK	299
10.13.1.4. EINDBELASTING	300
10.13.1.5. PENSIOENSPAARFONDS VERSUS PENSIOENSPAARVERZEKERING	300
10.13.1.6. KOSTEN PENSIOENSPAREN	301
10.13.1.7. OPVRAGING KAPITAAL	302
10.13.1.8. AANBOD	302
10.13.1.9. RENDEMENTEN	303
10.13.1.10 PENSIOENFONDSEN VS PENSIOENSPAARFONDSEN	304
10.13.2. TAK23-PRODUCTEN	304
10.13.2.1. OMSCHRIJVING	304
10.13.2.2 TAK23 VERSUS TAK21	305
10.13.2.3. BANKFONDSEN VERSUS VERZEKERINGSFONDSEN	306
10.13.3. EXCHANGE TRADED FUNDS	308
<i>DEEL II: BEURS EN BELEGGEN</i>	<i>311</i>
<i>HOOFDSTUK 11: DE BEURS: QUID?</i>	<i>313</i>
11.1. GESCHIEDENIS IN EEN NOTENDOP	314
11.2. BEGRIP	315
11.3. INDELING VAN DE BEURZEN	315
11.3.1. EFFECTENBEURZEN	315
11.3.2. GOEDERENBEURZEN	316

11.11.2.1. ORDERS ZONDER LIMIET	337
11.11.2.2. ORDERS MET LIMIET	338
11.11.2.3. SPECIALE ORDERS	338
11.11.3. GELDIGHEIDSDUUR	339
11.11.4. VRIJE CONCURRENTIE TUSSEN DE BEURZEN	339
11.12. BEURSKOSTEN	340
11.12.1. MAKELAARSLOON	340
11.12.2. TAKS OP BEURSVERRICHTINGEN	341
11.12.3. BEWAARLOON	342
11.13 BEURINDEXEN	343
11.14 REËLE BEURINDEXEN	343
11.14.1. BEL20	343
11.14.2. BELMID-INDEX EN BELSMALL-INDEX	345
11.14.3. BAS INDEX	345
11.14.4. ANDERE EURONEXT-INDEXEN	345
11.14.5. ANDERE	346
11.15. ENKELE TYPISCHE BEGRIPPEN	348
 <i>HOOFDSTUK 12: AANDELEN</i>	 353
12.1. OMSCHRIJVING	354
12.2. DIVIDEND	355
12.2.1. OMSCHRIJVING	355
12.2.2. STOCKDIVIDEND/KEUZEDIVIDEND	355
12.2.3. FISCALE BEHANDELING	355
12.2.4. EX-DIVIDEND	355
12.2.5. BETAALDATUM	357
12.2.6. INTERIMDIVIDEND	357
12.2.7. DIVIDENDRENDEMENT	357
12.3. KOERSWINST/MEERWAARDE	358
12.3.1. OMSCHRIJVING	358
12.3.2. FISCALE BEHANDELING	358
12.4. RETURN	358
12.4.1. OMSCHRIJVING	358
12.4.2. BEREKENING	358
12.5. AANDELEN OF OBLIGATIES: STANDPUNT EMITTENT	358
12.6. AANDELEN OF OBLIGATIES: STANDPUNT BELEGGER	359
12.6.1. HOGER RISICO	359
12.6.2. POTENTIEEL HOGERE OPBRENGST	359
12.7. SOORTEN	359
12.7.1. KAPITAALAANDELEN	360
12.7.2. PREFERENTE AANDELEN	360
12.7.3. OPRICHTERSAANDELEN	360
12.7.4. WINSTAANDELEN	360
12.7.5. BONUSAANDELEN	360
12.7.6. COOPERATIEVE AANDELEN	360
12.8. VERRICHTING OP AANDELEN	361
12.8.1 (REVERSE) STOCK SPLIT	361
12.8.2. NAAMSVERANDERING	361
12.9. ANALYSETECHNIEKEN	361
12.9.1. RANDOM-WALKTHEORIE	361

13.8.1.4.	VERGELIJKING	378
13.8.2.	INDELING NAARGELANG VAN DE EMITTENT	379
13.8.2.1.	UITGEGEVEN DOOR DE OVERHEID	379
13.8.2.2.	UITGEGEVEN DOOR VENNOOTSCHAPPEN	379
13.8.2.3.	UITGEGEVEN DOOR SUPRANATIONALE EN INTERNATIONALE INSTELLINGEN	379
13.8.2.4.	UITGEGEVEN DOOR KREDIETINSTELLINGEN	379
13.8.3.	INDELING NAARGELANG VAN DE WAARBORGEN	379
13.8.3.1.	GEWONE OBLIGATIES	379
13.8.3.2.	BEVOORRECHTE OBLIGATIES	379
13.8.3.3.	ACHTERGESTELDE OBLIGATIES	380
13.8.3.4.	HYPOTHECAIRE OBLIGATIES	380
13.8.4.	INDELING NAARGELANG VAN DE OPBRENGST	380
13.8.4.1.	VASTRENTENDE OBLIGATIES	380
13.8.4.2.	FLOATING RATE NOTES	380
13.8.4.3.	STEP-UP EN SCHARNIERLENINGEN	380
13.8.4.4.	ZEROBONDS	381
13.8.4.5.	WINSTDELENDE OBLIGATIES	381
13.8.4.6.	INFLATIEGELINKTE OBLIGATIES	381
13.8.4.7.	STRUCTURED NOTES	381
13.8.5.	INDELING NAARGELANG VAN DE TERUGBETALINGSWIJZE	382
13.8.5.1.	TERUGBETALING OP EINDVERVALDAG	382
13.8.5.2.	MET VERVROEGDE TERUGBETALING	382
13.8.6.	EQUITY LINKED BONDS	383
13.8.6.1.	CONVERTEERBARE OBLIGATIES	384
13.8.6.2.	OBLIGATIES MET WARRANT	385
13.8.6.3.	REVERSE CONVERTIBLES	385
13.9.	STAATSOBLIGATIES	386
13.9.1.	LINEAIRE OBLIGATIES	386
13.9.1.1.	OMSCHRIJVING	386
13.9.1.2.	LIJNEN EN TRANCHES	386
13.9.1.3.	HOUDERS	387
13.9.1.4.	PRIMARY DEALERS	387
13.9.1.5.	RENDEMENT EN KOSTEN	387
13.9.2.	STAATSBONS	387
13.9.2.1.	OMSCHRIJVING	387
13.9.2.2.	PRIMAIRE MARKT	388
13.9.2.3.	SECUNDAIRE MARKT	389
13.9.2.4.	PRO EN CONTRA	389
13.9.2.5.	CIJFERS	389
13.9.2.6.	OLO'S VERSUS STAATSBONS	390
HOOFDSTUK 14: OPTIE, WARRANT, TURBO		391
14.1.	OMSCHRIJVING	392
14.2.	OPTIES	392
14.2.1.	OMSCHRIJVING	392
14.2.2.	KENMERKEN	392
14.2.2.1.	TEGENPARTIJ	392
14.2.2.2.	ONDERLIGGENDE WAARDE	393
14.2.2.3.	GESTANDAARDISEERDE HOEVEELHEID	393
14.2.2.4.	LOOPTIJD	393

15.3.1.4.	SCHADEGEVAL/VEREFFENING	411
15.3.1.5.	BEHEER	411
15.3.2.	WETGEVING	411
15.3.2.1.	WET VAN 27 MAART 1995/WET VAN 4 APRIL 2014	411
15.3.2.2.	TOEPASSINGSGEBIED	412
15.3.2.3.	WET VAN 11 APRIL 1999	412
15.3.2.4.	WET VAN 22 FEBRUARI 2006	412
15.3.2.5.	WET VAN 15 MAART 2006	412
15.3.2.6.	WET VAN 4 APRIL 2014	413
15.3.3.	SOORTEN TUSSENPERSONEN	413
15.3.3.1.	ONAFHANKELIJKE TUSSENPERSONEN	413
15.3.3.2.	NIET-ONAFHANKELIJKE TUSSENPERSONEN	413
15.3.3.3.	VERANTWOORDELIJKEN VOOR DE DISTRIBUTIE VAN VERZEKERINGEN EN PERSONEN IN CONTACT MET HET PUBLIEK	413
15.3.4.	INSCHRIJVINGSCRITEIA	413
15.3.4.1.	BEROEPSKENNIS EN EXAMENPLICHT	413
15.3.4.2.	VOLDOENDE FINANCIËLE DRAAGKRACHT	414
15.3.4.3.	PROFESSIONELE BETROUWBAARHEID	414
15.3.4.4.	BEROEPSAANSPRAKELIJKHEIDSVZERZEKERING ONDERSCHRIJVEN	414
15.3.4.5.	GARANT STAAN VOOR DE CONFORMITEIT VAN DE AANGEBODEN PRODUCTEN	414
15.3.4.6.	JAARLIJKS INSCHRIJVINGSRECHT	414
15.3.5.	EXTRA REGLEMENTERINGEN	414
15.3.6.	ORGANISATIE VAN HET TOEZICHT	415
15.4.	VERZEKERINGSDISTRIBUTIEKANALEN	415
15.4.1.	VERSCHILLENDE TYPES AANBIEDERS	415
15.4.1.1.	NIET-EXCLUSIEVE VERZEKERINGSNETWERKEN	415
15.4.1.2.	EXCLUSIEVE VERZEKERINGSNETWERKEN ZONDER BANKACTIVITEITEN	416
15.4.1.3.	BANKVERZEKERING	416
15.4.1.4.	DIRECTE DISTRIBUTIE (ZONDER TUSSENPERSONEN)	416
15.4.2.	MARKTAANDELEN	417
15.4.2.1.	GEHEEL VAN DE VERZEKERINGEN NIET-LEVEN EN LEVEN	417
15.4.2.2.	NIET-LEVENSVZERZEKERING	418
15.4.2.3.	LEVENSVZERZEKERING	418
15.5.	TYPISCHE VERZEKERINGSORGANEN	419
15.5.1.	TOEZICHTOUDERS	419
15.5.2.	COMMISSIE VOOR VERZEKERINGEN	419
15.5.3.	BEROEPSVERENIGING ASSURALIA	419
15.5.4.	OMBUDSDIENST VERZEKERINGEN	419
15.5.5.	DATASSUR	420
15.5.5.1.	ALGEMEEN	420
15.5.5.2.	RSR-BESTAND	420
15.5.6.	TARIFERINGSBUREAU AUTO	422
15.5.7.	GEMEENSCHAPPELIJK MOTORWAARBORGFONDS	422
15.6.	DIVERSE BEGRIPPEN	422
15.7.	EVLUTIES IN DE VERZEKERINGSSECTOR	423
15.7.1.	INTERNATIONALISERING EN BUITENLANDSE CONCURRENTIE	423
15.7.2.	BRANCHEVERVAGING KI-VERZEKERAARS	423
15.7.3.	CONCENTRATIE	424
15.7.3.1.	DALING AANTAL VERZEKERAARS	424
15.7.3.2.	MARKTAANDELEN	424

16.7. AUTOPOLIS: LUIK BESCHERMING VAN PERSONEN	445
16.8. DIEFSTALVERZEKERING	445
16.9. RECHTSBIJSTANDSVERZEKERING	446
16.9.1. OMSCHRIJVING	446
16.9.2. DEKKINGEN	446
16.9.3. WAARBORG	446
16.9.4. WACHTTIJDEN	446
16.10. ONGEVALLLENVERZEKERING	447
16.11. SCHULDSALDOVERZEKERING	447
16.11.1. OMSCHRIJVING	447
16.11.2. PREMIE	448
16.11.3. SOORTEN	448
16.12. HOSPITALISATIEVERZEKERING	449
16.12.1. OMSCHRIJVING	449
16.12.2. PREMIE	449
16.12.3. WET OP DE ZIEKTEVERZEKERINGSOVEREENKOMSTEN	451
16.12.4. UITSLUITINGEN	451
16.13. LEVENSVERZEKERING	452
16.13.1. OMSCHRIJVING	452
16.13.2. MEDISCHE INFORMATIE	453
16.13.3. PREMIE	453
16.13.4. RENDEMENT/WINSTDEELNAME	454
16.13.5. TAKSEN VERSUS BELASTINGBESPARING	454
16.13.6. GESTANDAARDISEERDE INFORMATIEFICHE	455
16.13.7. LIQUIDITEIT	455
16.14. VERZEKERING HUISPERSONEEL	455
16.15. REISVERZEKERING	456
16.15.1. ANNULATIEVERZEKERING	456
16.15.2. BIJSTANDSVERZEKERING	457
16.15.3. BAGAGEVERZEKERING	457
16.16. OVERLIJDENSVERZEKERING	457
16.16.1. UITVAARTVERZEKERING	457
16.16.2. SCHENKINGSVERZEKERING	458
16.16.3. SUCCESSIE-/NALATENSCHAPSVERZEKERING	458
16.16.4. REKENINGVERZEKERING	458
16.16.5. OVERLIJDENSVERZEKERING MET VAST KAPITAAL	458
16.16.6. INKOMENSVERZEKERING	458
16.17. ARBEIDSONGEVALLLENVERZEKERING	459
16.18. BEDRIJFSLEIDERSVERZEKERING	459
16.19. GROEPSVERZEKERING	459
16.19.1. OMSCHRIJVING	459
16.19.2. FISCALITEIT	460
16.19.3. SOORTEN	460
16.19.4. PENSIOENFONDSEN VERSUS GROEPSVERZEKERINGEN	460
16.20. VERZEKERING GEWAARBORGD INKOMEN	462
16.20.1. OMSCHRIJVING	462
16.20.2. PREMIE	462
16.20.3. FISCAAL AFTREKBAAR	462
16.20.4. VERGOEDINGEN	462

Heel wat instellingen hebben ofwel rechtstreeks, ofwel onrechtstreeks iets te maken met het financieewezen in België. Hoofdstuk 1 is in eerste instantie bedoeld als kennismaking met een aantal instellingen die deel uitmaken van het Belgisch financieewezen. We starten met de kredietinstellingen! Hoeveel het er precies zijn, verschilt naargelang we ze in ruime of in enge zin definiëren. Naast dit voornaamste onderdeel van het financieewezen bestaat er nog een hele reeks instellingen die aan zeer specifieke behoeften van de economie beantwoorden. En binnen deze structuur wordt het beleid en het toezicht bepaald door overheidsorganen.

1.1. FINANCIËLE SECTOR IN BREDE ZIN

Beschouwen we de financiële sector in brede zin, dan hebben we het over: “iedere instelling die:

- een beroep doet op het spaarwezen;
- zorgt voor de financiering van de ondernemingen;
- fungeert als tussenpersoon tussen het spaarwezen en de kredietnemers”.

Door uit te gaan van deze zeer ruime omschrijving, behoren massa’s instellingen tot de financiële sector. Om toch door het bos de bomen te blijven zien, werd gefilterd op een aantal min of meer gemeenschappelijke kenmerken en op die manier een aantal belangrijke categorieën te vinden.

1.1.1. KREDIETINSTELLINGEN

De kredietinstellingen (verder afgekort als KI), ook wel **intermediërende instellingen** genoemd, vormen het belangrijkste onderdeel van het Belgisch financieewezen en worden verder in het boek grondiger besproken. Ze vormen de **financiële sector sensu stricto**.

Om actief te kunnen zijn op het Belgisch grondgebied moeten de KI geregistreerd zijn op de lijst van **kredietinstellingen met vergunning in België** bijgehouden door de **Nationale Bank van België (NBB)**. Dit register is op zijn beurt ingedeeld in twee lijsten:

Kredietinstellingen **naar Belgisch recht**

Bijkantoren in België van KI die ressorteren onder een Staat die geen lid is van de Europese Economische Ruimte.

De eerste lijst of de kredietinstellingen naar Belgisch recht waren vroeger allemaal verschillend gereguleerd en hadden andere wettelijk toegelaten activiteiten. Maar sinds de Bankwet van 22 maart 1993 werden de werkingsvoorwaarden juridisch gelijkgeschakeld. Omdat er traditiegetrouw toch nog een verschil bestaat in het patroon van de werkmiddelen en toepassingen verstrekt de NBB nog steeds drie soorten vergunningen, meer bepaald voor:

- banken;
- spaarbanken of spaarkassen (incl Federatie van kredietinstellingen);
- effectenbanken (EKI).

Figuur 1.1 De fiscus ziet mij...

Bron: De Tijd (03/05/2014)

Naast de fiscus kunnen ook de geregistreerde personen zelf schriftelijk een gratis overzicht opvragen van de gegevens op hun naam. Personen kunnen ook kosteloos de verbetering of schrapping van de gegevens vragen aan hun financiële instelling.

VOORBEELD

In de periode januari-mei 2015 raadpleegde de fiscus al 3.605 keer het Centraal Aanspreekpunt, wat neerkomt op een gemiddelde van 200 keer per week³⁶.

1.4. BEROEPSVERENIGINGEN EN OVERLEGORGANEN

1.4.1. BELGISCHE FEDERATIE VAN HET FINANCIEWEEZEN

De Belgische Federatie van het Financiewezen (Febelfin) werd opgericht in 2003 als overkoepelende beroepsfederatie van de financiële sector. Ze vertegenwoordigt via haar deelverenigingen de financiële instellingen. De federatie treedt op als bruggenbouwer en woordvoerder voor de financiële sector. De leden kunnen o.a. bij Febelfin terecht voor informatie, duiding, opleidingen en andere diensten. Daarnaast bepaalt en verdedigt Febelfin sectorstandpunten in naam van haar leden en verzorgt ze de communicatie naar externe *stakeholders*.

Onder haar leden bevinden zich niet alleen banken (via de Belgische Vereniging van Banken en Beursvennootschappen (BVB)), maar ook kredietinstellingen (Beroepsvereniging voor het krediet (aan particulieren) (BVK)), vermogens- en fondsbeheerders (Belgian Asset Managers Association (BEAMA)), beursvennootschappen (Belgische Vereniging van Beursleden (BVBL)) en leasingmaatschappijen (Belgische Leasingvereniging (BLV)).

Daarnaast heeft Febelfin leden met bijzonder statuut: Worldline, Belgische Beroepsvereniging der Factormaatschappijen (BBF), Belgian Private Equity & Venturing Capital Association (BVA), Euronext, Erkenningsraad voor effectenmakelaars (houdt zich bezig met toelating tot, controle op en eventuele schorsing van de titel van effectenmakelaar), Euroclear, Isabel, LCH Clearnet, Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (Swift)³⁷.

36 Vgl.: 60 procent meer Belgen geven buitenlandse rekening aan, in: De Tijd (19/05/2015)

37 Vgl.: 'Transparantie en openheid, Kencijfers en duiding', in: Brochure Febelfin, 2006, p. 23-24.

In het Belgische financieewezen ligt het zwaartepunt ongetwijfeld op de kredietinstellingen of de financiële sector sensu stricto. Hoofdstuk 3 is vooral bedoeld om meer inzicht te krijgen in de voornaamste functies, veranderingen, distributiekanaalen van de KI.

Oorspronkelijk was de basis van het bankiersmétier eenvoudig: spaargeld inzamelen en terug uitlenen, maar met de jaren zijn de activiteiten van de kredietinstellingen veel complexer geworden. Als gevolg daarvan werd het inschatten van de risico's van het banksysteem een stuk moeilijker met alle gevolgen vandien, denken we maar aan de financiële crisis.

3.1. KREDIETINSTELLINGEN MET VERGUNNING IN BELGIE

Omschrijven we het financieewezen in enge zin of sensu stricto, dan schieten enkel de kredietinstellingen over.

Om actief te kunnen zijn op het Belgisch grondgebied moeten de KI ingeschreven zijn op de lijst van kredietinstellingen met vergunning in België bijgehouden door de Nationale Bank van België (NBB). Dit register is op zijn beurt ingedeeld:

- Kredietinstellingen naar Belgisch recht
- Bijkantoren in België van KI die ressorteren onder een Staat die geen lid is van de Europese Economische Ruimte.

3.2. KREDIETINSTELLING NAAR BELGISCH RECHT

Ondanks het feit dat ze allemaal onderworpen zijn aan dezelfde Bankwet, maakt de NBB op haar lijst van KI naar Belgisch recht nog steeds een onderscheid tussen banken, spaarbanken of spaarkassen en effectenbanken (EKI). Deze indeling houdt rekening met een aantal toch wel voor de groepspecifieke kenmerken.

3.2.1. BANKEN

De **depositobanken** vertegenwoordigen de grootste groep op de lijst van kredietinstellingen. Hun activiteiten worden gekenmerkt door een zeer grote diversiteit. Daardoor zijn er fundamentele verschillen ontstaan tussen de banken onderling en kunnen we spreken van een zeer **heterogene** groep. Van daar dat we ze nog verder kunnen indelen:

O.b.v. de **geografische actieradius** waarin ze actief zijn:

- **grote** banken met een uitgebreid net van filialen en agentschappen, waardoor ze goed bereikbaar zijn voor het publiek;
- **regionale en/of gespecialiseerde** banken, die lokaal een grote invloed uitoefenen. Ze hebben soms ook door hun specialisatie bekendheid verworven.

3.6. HOOFDACTIVITEIT: FINANCIËLE INTERMEDIATIE

3.6.1. OMSCHRIJVING

De hoofdactiviteit van de KI is geld verhandelen: met de deposito's van de spaarders (particulieren en bedrijven) en met zelf-geleende gelden verstrekken ze enerzijds kredieten aan bedrijven, particulieren, overheid en beleggen ze anderzijds op de kapitaalmarkt. Geld is dus hun grondstof. Vandaar dat de 'oorspronkelijke' definitie van een kredietinstelling als volgt luidde: "een dienstverlenende onderneming die gelden – zgn. deposito's – inzamelt tegen een bepaalde vergoeding – creditrente in het vakjar- en die omzet of transformeert in kredieten tegen een hogere vergoeding of debetrente."

Kenmerkend voor deze 'intermediatie' is dat de deposito's kortlopend zijn en omgezet worden in langlopende kredieten en beleggingen. Of maw een bank maakt de economie liquide door zichzelf illiquide te maken en in ruil voor deze belangrijke dienstverlening aan de economie strijkt ze een rentemarge of intermediatiemarge op. Dit is het verschil tussen de gemiddelde debetrente en de gemiddelde creditrente. De KI kunnen bijgevolg enkel winst maken als de ontvangen rente groter is dan de betaalde rente. De intermediatie is dus niet zonder 'risico's, oa een renterisico, en zowel bij de bepaling van de debetrente als bij de vaststelling van de creditrente, zal de KI die risico's incalculeren⁸.

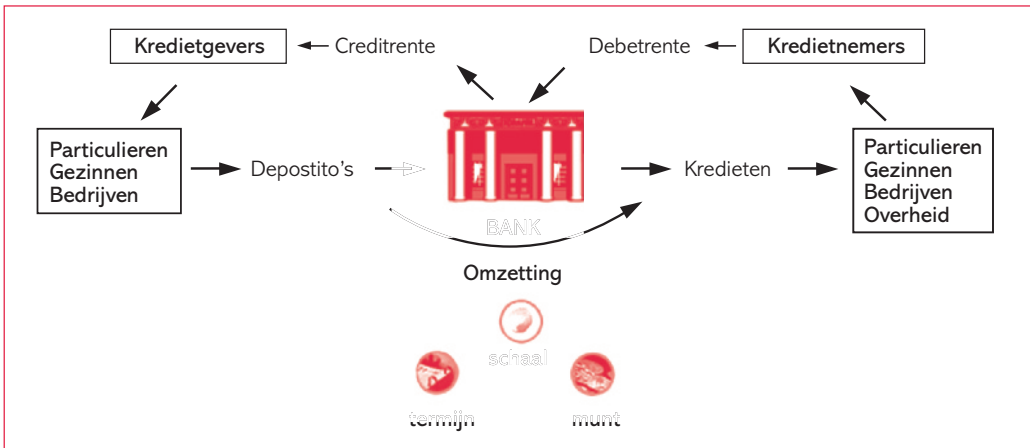
De rentemarge is een vergoeding voor:

- de kosten van het kantorennet, het personeel of kredietwaardigheidsonderzoek van potentiële kredietnemers;
- de verliezen ten gevolge van insolventie van de debiteur;
- de kostprijs van het eigen vermogen dat de KI moeten aanhouden voor krediet. Als gevolg van de financiële crisis moeten ze meer kapitaal aanhouden om aan de eisen van toezichthouders te voldoen.

3.6.2. SCHEMATISCHE VOORSTELLING

De intermediërende rol van de KI kan als volgt schematisch weergegeven worden.

Figuur 3.2 Schema financiële intermediatie

Bron: www.abb-bvb.be (29/06/1999).

⁸ Vgl.: 'Wat betekent krediet voor een bank?', in: Inzicht, bijlage bij De Tijd (16/12/2011), p. 4.

Daarnaast is er bij sommige kredietkaarten nog een tweede vorm van krediet mogelijk: het betalings-uitstel dat toegekend wordt ná ontvangst van de factuur. Hier kiest de kaarthouder voor een gespreide betaling mits debetrente (kredietopening)⁴³. Veel banken bieden gespreid betalen bij kredietkaarten niet aan, maar de grote banken lanceerden allemaal een dergelijke ‘wentelkredietkaart’ of een kaart met gespreide terugbetaling van het krediet⁴⁴. Er moet wel maandelijks een minimumbedrag worden terugbetaald: bv. op elke eerste kalenderdag van de maand 5 procent of 125 euro in geval van een kredietlijn van 2.500 euro. Na terugbetaling is het krediet opnieuw opneembaar (= *revolving*)⁴⁵.

4.13. PREPAIDKAART

Een prepaid debetkaart is een tussenvorm in de wereld van debet- en een kredietkaarten: het is een betaalkaart die moet opgeladen worden alvorens gebruik. Opladen kan op verschillende manieren: via overschrijving, met de kredietkaart, aan het loket van de uitgevende KI. De houder bepaalt zelf de hoogte van het op te laden bedrag (binnen bepaalde grenzen).

Bij verlies van de kaart is de consument zijn geld niet kwijt: de prepaidkaart kan worden geblokkeerd omdat ze gekoppeld is aan een centrale rekening en vermits het geld niet op de kaart zelf staat. In vergelijking met een kredietkaart biedt ‘prepaid’ het voordeel niet altijd gelinkt te zijn aan een bankrekening zodat de kaart altijd discreet en zonder de bankgegevens vrij te geven, kan gebruikt worden.

De prepaidkaart kan worden gebruikt voor aankopen op het internet en voor betalingen in winkels en restaurants die verbonden zijn aan het netwerk van MasterCard. Online aankopen verrichten verloopt op dezelfde manier als met debet- en kredietkaart en in geval van fraude wordt de klant ook hier volledig vergoed.

De prepaidkaart kan ook gebruikt worden voor geldafhalingen. Ze is een alternatief voor consumenten die niet in aanmerking komen voor een kredietkaart omdat ze onvoldoende kredietwaardig of té jong zijn en geen vast inkomen hebben of niet bereid zijn om te betalen voor een kredietkaart.

Vermits de kaart anoniem is, kan ze perfect aan iemand anders gegeven worden om te gebruiken⁴⁶. Maar het grote voordeel is dat de houder met de kaart in het rood kan gaan.

Een prepaidkaart is echter niet gratis en ook het heropladen van de kaart en geld afhalen kost geld. Betalingen in euro zijn gratis, maar bij betalingen en opnames in vreemde munt wordt een wisselprovisie aangerekend. Bovendien is bij de meeste banken een maximumbedrag opgelegd om per jaar op te laden. Soms zijn ook de herlaadbeurten gelimiteerd.

VOORBEELD

Bij Belfius kost een geldopvraging met prepaidkaart aan een bankautomaat of aan een loket 5 euro. Bij Bpost kost een geldafhaling 4 euro. Voor een geldafhaling in het buitenland komt er 1,75% van het afgehaalde bedrag bij.

43 Vgl.: ‘Wegwijs in de wereld van de kredietkaarten’, in: F.E.T. (13/02/1993).

44 Vgl.: ‘Belgen kopen voor recordbedrag op krediet’, in: De Tijd (01/12/2005).

45 Vgl.: Zoveel cadeautjes, zoveel kredietkaarten, in: De Tijd (13/12/2014).

46 Vgl.: ‘Bpost mikt met bpaaid op e-commerce’, in: De Tijd, (10/02/2012).

We zagen reeds dat de KI krediet verlenen tegen betaling van een debetrente. Particulieren in geldnood kunnen dus bij de KI terecht voor zowel consumenten- als woonkredieten. Elk van deze kredietvormen zijn verzamelnamen voor heel wat soorten en er bestaat niet één consumenten- of woonkrediet maar er zijn vrij veel keuzemogelijkheden. Bovendien zijn beide kredietvormen wettelijk geregeld en is het voor de kredietnemer toch interessant om een basiskennis hiervan te hebben. In dit hoofdstuk nemen we een kijkje in de verschillende vormen van krediet voor particulieren

6.1. HET CONSUMENTENKREDIET

6.1.1. OMSCHRIJVING

‘Verbruikskrediet’ of ‘consumentenkrediet’ is een algemene term die wordt gebruikt wanneer een kredietverlenende instelling de cliënt, voor een beperkte periode, een niet al te grote som voorschiet, waarmee hij/zij allerlei aankopen en uitgaven uit het dagelijks leven kan financieren. Ofwel concreter: ‘consumentenkrediet’ omvat alle kredieten voor particulieren die iets anders financieren dan vastgoed, bijvoorbeeld een auto, een reis, een huishoudtoestel, een huwelijk, verbouwingen, enz. Het krediet wordt strikt geregeld door de Wet op het Consumentenkrediet (WER) op voorwaarde dat de consument een natuurlijk persoon is die handelt voor privédoeleinden. De kredietgevers, daarentegen, moeten erkend zijn door FSMA.

De kredietovereenkomst voor een consumentenkrediet wordt doorgaans rechtstreeks afgesloten tussen de consument en de kredietgever, maar soms komt een kredietbemiddelaar tussen. Dit kan een kredietmakelaar of gevolmachtigde agent zijn die ingeschreven is bij de FSMA.

De regels op het statuut van de kredietbemiddelaars zijn verstrengd met ingang van 1 november 2015. Er wordt hen een kennisvereiste opgelegd: ze moeten een examen afleggen waarin ze aantonen hun verplichtingen goed te kennen. De statutaire verplichtingen gelden zowel voor banken als voor kredietkantoren (die niet tot een bank behoren) en voor verkopers in winkels, garages. Bovendien moeten ze een **beroepsaansprakelijkheidsverzekering** afsluiten.

6.1.2. INDELING

Uit de omschrijving blijkt dat ‘consumentenkrediet’ in feite een verzamelnaam is voor allerlei soorten kredieten. Enkel het hypothecair krediet voor vastgoed valt niet onder de noemer.

De consumentenkredieten kunnen in verschillende groepen worden ingedeeld:

Lening op afbetaling

Lening met een bepaalde looptijd en vaste maandelijkse termijnen.

VOORBEELD

Een particulier leent 10.000 euro op 1 januari 2013 en moet die vóór 31 december 2013 terugbetalen door maandelijks 1.000 euro te betalen.

9.3.6. KASBON VERSUS TERMIJNREKENING

Kasbons en termijnrekeningen worden dikwijls in één adem genoemd en bij veel banken geldt voor beide producten dezelfde rentevergoeding. De meeste beleggers zien daardoor nog amper een verschil tussen beide producten. Nochtans zijn er verschillen tussen een kasbon en een termijnrekening:

- bij een termijnrekening kan de spaarder vooraf doorgeven of hij een automatische belegging wil op de eindvervaldag. Bij een kasbon is dit niet mogelijk;
- een termijnrekening is op naam en een kasbon is een naamloos effect dat gedeponeed wordt in een effectendossier. Op die manier is het mogelijk om een kasbon over te dragen naar een andere persoon en dus een andere effectenrekening;
- termijnrekeningen bestaan in vreemde munten, kasbons zijn enkel beschikbaar in euro.
- termijnrekeningen: kunnen voor kortere looptijden geopend worden.

9.3.7. SOORTEN

Kasbons worden gekenmerkt door een ruime waaier van keuzemogelijkheden naargelang van bedrag, looptijd, vastheid van het rentetarief, mogelijkheid van tussentijdse vervaldagen, periodiciteit van betalingen, kapitalisatie of interestuitkering.

Hierna volgt een opsomming van een aantal soorten met hun voornaamste kenmerken.

9.3.7.1. GEWONE KASBON

- looptijd: vast;
- vooraf vastgestelde, onveranderlijke, jaarlijkse rentevoet;
- coupon: jaarlijks;
- enkelvoudige interestberekening: $I = K \times i \times n$ met K voor Kapitaal, i voor interestvoet (decimaal) en voor aantal jaren.

9.3.7.2. KAPITALISATIEBON

- *verplichte kapitalisatie*: geen interestuitkering, interest op interest;
- *rendement*: hoger dan klassieke kasbon: de roerende voorheffing wordt maar op de eindvervaldag ingehouden, zodat deze intussen interest kan opbrengen;
- *interestvoet*: couponinterestvoet meestal gelijk aan kapitalisatie-interestvoet;⁵⁸
- *samengestelde interestberekening*: $K_n = K_0(1 + i)^n$ met K_n voor eindkapitaal, K_0 voor beginkapitaal, i voor interestvoet (decimaal) en n voor aantal jaren;
- eindvervaldag: begininvestering samen met volledig gekapitaliseerde rente.

9.3.7.3. FACULTATIEVE KAPITALISATIEBON

- *jaarlijkse keuze*: coupon innen of kapitalisatie;
- *interestvoet*: kapitalisatierentevoet over het algemeen lager dan couponinterestvoet.⁵⁹

⁵⁸ Vgl.: Budget Week, nr. 574, (27/07/92).

⁵⁹ Vgl.: 'De kasbon is dood, leve de kasbon!', in: Netto, De Tijd (27/10/2007), p. 14-16.

Uitgeverij Academia Press
Prudens Van Duyseplein 8
9000 Gent
België

www.academiapress.be

Uitgeverij Academia Press maakt deel uit van Lannoo Uitgeverij,
de boeken- en multimediativisie van Uitgeverij Lannoo nv.

ISBN 978 90 382 2608 8

D/2016/4804/077

NUR 793

Leen Carriijn
Bank, verzekeringen, beurs – Editie 2016
Gent, Academia Press, 2016, XXVIII + 470 p.

Vormgeving cover: Twin Media bv
Zetwerk binnenwerk: Twin Media bv

© Leen Carriijn
© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.